

DECIZIE

18 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Vladimir Timofti
Tamara Chișca- Doneva
Iurie Diaconu
Victor Burduh
Maria Ghervas

juducând cererea de recurs declarată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Orhei – Vit”, reprezentată de avocatul Aurel Lefter,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Orhei – Vit” împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Red Union Fenosa” SA cu privire încasarea sumei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 18 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Orhei – Vit”, s-a admis apelul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin „Red Union Fenosa” SA, s-a casat hotărârea din data de 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău cu emiterea unei noi hotărârii cu privire la respingerea cererii de chemare în judecată,

constată:

La 15 decembrie 2015 Societatea cu Răspundere Limitată „Orhei – Vit” (în continuare SRL „Orhei-Vit”), a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Red Union Fenosa” SA (în continuare ÎCS „Red Union Fenosa” SA), prin care a solicitat încasarea datoriei în sumă de 24 022,07 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 23 196,82 lei și a cheltuielilor de judecată sub formă de taxă de stat în sumă de 1 416 lei.

În motivarea cererii de chemare în judecată SRL „Orhei-Vit” a indicat că la 20 februarie 2012 a înaintat Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „Red Union Fenosa” SA privind anularea actului nr. A 13351 din 25 noiembrie 2011 privind depistarea încălcării clauzelor contractuale și anularea facturii din 29 noiembrie 2011 pentru energia electrică consumată în sumă de 198 363,04 lei.

Prin decizia din 19 martie 2014 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin încheierea din 30 octombrie 2014 a Curții Supreme de Justiție, s-a anulat actul nr. A 13351 din 25 noiembrie 2011 privind depistarea încălcării clauzelor contractuale și factura de plată din 29 noiembrie 2011 în sumă de 198 363,04 lei pentru energia electrică consumată, s-a încasat de la ÎCS „Red Union Fenosa” SA în beneficiul SRL „Orhei-Vit” cheltuielile de judecată în sumă de 5 000 lei.

Societatea reclamantă a menționat că la 11 noiembrie 2014 s-a adresat cu cerere către ÎCS „Red Union Fenosa” SA, prin care a solicitat recalcularea în contul consumului curent de energie electrică sau restituirea mijloacelor bănești în sumă de 198 363,04 lei.

Ca urmare, ÎCS „Red Union Fenosa” SA a emis factura pentru energia electrică consumată seria RH nr.4187469 din 10 decembrie 2014 simbol variabil NLC 1371623218, prin care a fost recalculată suma pentru energia electrică, fiind exclusă suma de 174 340,97 lei, iar restul sumei de 24 022,07 lei nu a fost recalculată și nici nu a fost restituită. Totodată, a comunicat că actul nr. A 13351 din 25 noiembrie 2011 și factura cu simbol variabil nr.1371623179 (RH 2777701) în sumă de 198 363,04 lei, conțin spre plată și consumul calculat în baza indicilor reali ai echipamentului de măsurare, care după recalculare, suma de 174 340,97 lei a fost trecută la NLC1371623 ca plată pentru următoarele decontări.

În susținerea pretenției cu privire la încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada 19 martie 2014 – 16 noiembrie 2015, SRL „Orhei-Vit” a invocat prevederile art. 512 din Codul civil, menționând că ÎCS „Red Union Fenosa” SA nu a executat prestația și nu a restituit suma, astfel a fost pus în întârziere.

Prin hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău s-a admis parțial cererea de chemare în judecată, s-a încasat de la ÎCS „Red Union Fenosa” SA în beneficiul SRL „Orhei-Vit” dobânda de întârziere în suma de 1 031,64 lei și taxa de stat în sumă de 270 lei, în total suma de 1 301,64 lei. În rest acțiunea a fost respinsă (f.d. 61-63, vol.I).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 11 ianuarie 2017 a respins apelul declarat de către SRL „Orhei-Vit”, a admis apelul declarat de către ÎCS „Red Union Fenosa” SA, a casat hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău și a emis o hotărâre nouă, prin care a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de către SRL „Orhei-Vit” (f.d. 87-89, vol.I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 decembrie 2017 s-a admis recursul declarat de către SRL „Orhei-Vit”, s-a casat decizia din 11 ianuarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d.110-117, vol.I).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 05 aprilie 2018 a admis apelul declarat, a casat hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, a emis o hotărâre nouă prin care a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Orhei-Vit”, a încasat din contul ÎCS „Red Union Fenosa” SA în beneficiul SRL „Orhei-Vit” suma de 24 022,07 lei și cheltuielile de judecată suportate proporțional părții admise din acțiune, formate din taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 720,66 lei, la depunerea cererii de apel în mărime de 540,50 lei și la depunerea cererii de recurs în mărime de 360,33 lei. În rest a respins pretențiile SRL „Orhei-Vit” (f.d. 148,149-156, vol.I).

Prin decizia din data de 06 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-au admis recursurile declarate de către SRL „Orhei-Vit” și ÎCS „Red Union Fenosa” SA, s-a casat decizia din data de 05 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 211-219, vol.I).

După rejudecarea cauzei prin decizia din data de 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din data de 18 iulie 2019 s-a respins apelul declarat de către SRL „Orhei-Vit”, s-a admis apelul declarat de către ÎCS „Red Union Fenosa” SA, s-a casat hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău și s-a emis o hotărâre nouă, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Orhei-Vit” s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 242,243-149, vol. I, 3-6, vol. II).

Împotriva deciziei instanței de apel, la data de 16 august 2019 a depus recurs SRL „Orhei-Vit”, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată și încasarea cheltuielilor de judecată suportate în cadrul examinării cauzei (f.d. 9-16, vol.II).

În motivarea recursului societatea recurentă a indicat că instanța de apel a încălcat esențial și aplicat eronat normele de drept material și normele de drept procedural.

SRL „Orhei-Vit” a mai menționat că instanța de apel nu a constatat toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău din data de 11 iunie 2019 are un caracter nemotivat și contradictoriu. Cu toate că instanța de apel a emis încheierea din 18 iulie 2019 privind corectarea erorilor materiale în partea motivată și partea dispozitivă a deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2019, dispozitivul deciziei cuprinde o altă soluție, decât aceea pe care o impuneau motivele din partea motivată, prin urmare această decizie este nemotivată și drept consecință necesită a fi anulată.

La 28 noiembrie 2019 ÎCS „Red Union Fenosa” SA a depus referință în întâmpinarea recursului, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil, ori acesta nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (f.d. 23-27, vol.II).

În procedura de filtru, prevăzută de articolul 440, alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată a constatat că obiectul prezentei cererii de recurs se referă la decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429, alin. (1) din Codul de procedură civilă. În conformitate cu prevederile art. 429, alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva deciziei se consideră declarat și împotriva încheierilor, chiar dacă acestea au fost emise după pronunțarea hotărârii atacate cu recurs. Mandatul seria MA nr. 0787359 din 14 martie 2016, anexat la f.d. 31, vol.I, a dovedit împuternicirile legale ale avocatul Aurel Lefter de a reprezenta interesele recurentului SRL „Orhei - Vit”, în special, de a ataca hotărârea judecătorească. Astfel, recursul a fost formulat de către subiectul căruia i s-a conferit dreptul dat, în baza art. 430, lit. a) din Codul de procedură civilă. În același timp, materialele cauzei au confirmat că cererea nu a fost examinată anterior.

Cu privire la termenul de declarare a recursului, completul de admisibilitate a stabilit că decizia contestată a fost expediată părților la 12 iulie 2019 (f.d. 250 , vol. I). Amprenta de obliterate de pe plicul, în care a fost expediată decizia sus – menționată, conține data de 15 iulie 2019, ora 12:43 (f. d. 17, vol. II). Respectiv, se confirmă că în

această zi a fost depusă trimiterea poștală pentru a fi expediată recurentului. De asemenea, SRL „Orhei - Vit” a pretins că a primit copia actului judecătoresc la 19 iulie 2019. Recursul împotriva acestuia a fost înregistrat la grefa Curții Supreme de Justiție la 16 august 2019. Reieșind din aceste împrejurări, completul de filtru a considerat că cererea de recurs a fost formulată în limitele de 2 luni, prevăzute de articolul 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În vederea respectării articolului 432, alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept de ordine publică specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, SRL „Orhei - Vit” nu a prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

În aceeași ordine de idei, completul de filtru a verificat esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele societății recurente referitoare la ilegalitatea deciziei atacate întrunesc criteriile formale din articolul 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Pe baza celor analizate, prin încheierea din 11 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, cererea menționată mai sus s-a considerat admisibilă pentru examinarea în fond.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, societatea recurentă și societatea intimată au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Cu titlu subsidiar, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, Eriksson vs Suedia, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, Pönkä vs Estonia, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34, decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, parag. 26 – 27).

Verificând decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 18 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport de criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului, casarea deciziei contestate, cât și a încheierii privind corectarea erorii cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 445, alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurente, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza García Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84).

În conformitate cu articolul 432, alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pentru început, instanța de recurs recapitulează esența litigiului. Astfel, pe baza constatărilor instanțelor ierarhic inferioare, se observă că SRL „Orhei - Vit” a depus o cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „Red Union Fenosa” SA, solicitând încasarea datoriei în valoare de 24 022, 07 de lei și dobânzii de întârziere în mărime de 23 196, 82 de lei, inclusiv taxei de stat în sumă de 1 416 de lei. Intimatul ÎCS „Red Union Fenosa” SA nu a recunoscut acțiunea.

Colegiul lărgit amintește că prima instanță a admis parțial acțiunea, în special, aceasta a statuat de a încasa de la ÎCS „Red Union Fenosa” SA în folosul SRL „Orhei - Vit” dobânda de întârziere în cuantum de 1 031, 64 de lei și taxa de stat în sumă de 270 de lei. În rest, capătul de cerere ce ține de încasarea datoriei a fost respins ca neîntemeiat. Împotriva acestui act judecătoresc, ÎCS „Red Union Fenosa” SA și SRL „Orhei - Vit” au formulat cereri de apel. După judecarea cauzei, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei din 11 iunie 2019. Conform acestui act judecătoresc, cererea de apel declarată de către SRL „Orhei - Vit” a fost respinsă, iar cererea de apel depusă de către ÎCS „Red Union Fenosa” SA a fost admisă, casând hotărârea primei instanțe și adoptând o nouă hotărâre de respingere integrală a acțiunii (f. d. 242, vol. I). Totuși, potrivit deciziei motivate din 11 iunie 2019, atașate la dosar și semnată de judecători, instanța de apel a decis de a respinge ambele apeluri menționate și de a menține hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău (f. d. 249, vol. I). Prin încheierea din 18 iulie 2019, Curtea de Apel Chișinău a corectat erorile materiale evidente din partea dispozitivă a deciziei motivate din 11 iunie 2019 și a revenit la varianta inițială a actului judecătoresc pronunțat în dispozitiv (f. d. 3 – 6 vol. II).

Cererea de recurs ridică o problemă de drept procedural în ceea ce privește discrepanțele esențiale între conținutul părții motivate a deciziei din 11 iunie 2019 a instanței de apel și soluția pronunțată în partea dispozitivă. În condițiile date, instanța de recurs este chemată să ofere un răspuns la întrebarea dacă încercarea Curții de Apel Chișinău de a corecta eroarea din actul judecătoresc a înlăturat orice contradicție și a asigurat recurentului garanțiile unui proces echitabil.

ÎCS „Red Union Fenosa” SA prin referința depusă la 28 noiembrie 2019 nu a oferit nici un comentariu cu privire la chestiunile prezentate mai sus.

Pentru a elucida aspectele abordate în cererea de recurs, Colegiul lărgit a considerat că trebuie să opereze cu prevederile art. 390, alin. (1), lit. e) și f) și alin. (2) din Codul de procedură civilă. În conformitate cu aceste dispoziții legale procedurale, decizia instanței de apel trebuie să conțină: motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă, precum și concluziile instanței de apel în urma examinării apelului. În cazul respingerii apelului, instanța de apel este obligată să indice în decizie motivele respingerii.

În aceeași ordine de idei, potrivit jurisprudenței stabilite, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a învederat că unul din principiile legate de administrarea corectă a justiției se referă la hotărârile instanțelor de judecată, care ar trebui să explice în mod adecvat raționamentele pe care se bazează. Măsura în care se aplică această obligație

de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie determinată în funcție de circumstanțele cauzei (a se vedea *Moreira Ferreira*, ibidem, parag. 84; *Orlen Lietuva LTD. vs Lituania*, 29 ianuarie 2019, parag. 82).

Cu titlu de principiu, o decizie judiciară nu poate fi calificată ca fiind arbitrară până la constatarea unui prejudiciu efectiv adus corectitudinii generale a procedurii judiciare, cu excepția cazului în care nu sunt prezentate motive pentru adoptarea acesteia sau motivele date se bazează pe o eroare de fapt sau de drept evidentă manifestată de instanța internă, rezultând în o „negare a justiției” (a se vedea *Andelkovic vs Serbia*, 9 aprilie 2013, parag. 27; *Bochan vs Ucraina* (nr. 2), Marea Cameră, 5 februarie 2015, parag. 61 – 63; *Gelenidze vs Georgia*, 7 noiembrie 2019, parag. 28). Logica aflată la baza noțiunii de „eroare evidentă de apreciere”, astfel cum este utilizată în contextul art. 6 § 1 din Convenție, este fără îndoială aceea că, având în vedere că eroarea de fapt sau de drept comisă de instanța națională este atât de vădită încât este calificată drept „evidentă” – în sensul că nu ar fi putut fi comisă de niciun magistrat rezonabil – este posibil ca aceasta să fi adus atingere echității procesului (a se vedea *Dulaurans vs Franța*, 21 martie 2000, parag. 33 – 34). Totodată, o hotărâre judecătorească care nu are niciun temei legal în dreptul intern și nu permite realizarea unei legături între faptele stabilite, dreptul aplicabil și rezultatul procesului, avea, în plus, un caracter arbitrar și trebuia interpretată drept o „denegare de justiție” (a se vedea *Andelkovic*, pre-citat, parag. 27).

Procedând la examinarea fondului recursului, Colegiul lărgit învederează că exigența motivării hotărârii judecătorești este o garanție a caracterului echitabil al procedurii și împotriva arbitrariului instanței de judecată. În acest caz, instanța de apel are obligația de a indica motivele raționamentelor sale și să facă referire la legea guvernantă a speței. Pe baza acestei analize juridice, instanța de apel trebuie să tragă concluziile de rigoare în urma examinării cererii de apel. Etapele menționate trebuie să fie consecutive și să se afle într-o strânsă legătură logică, ceea ce consolidează ipoteza că soluția finală a instanței de judecată urmează să rezulte din partea motivată a hotărârii judecătorești.

În speță, Colegiul de control judiciar reține că la 11 iunie 2019, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, dispozitivul deciziei sale. Conform acestui act judecătorec și înregistrării audio a ședinței de judecată, cererea de apel declarată de către SRL „Orhei - Vit” a fost respinsă, iar cererea de apel depusă de ÎCS „Red Union Fenosa” SA a fost admisă, fiind casată hotărârea primei instanțe și adoptată o nouă hotărâre de respingere integrală a acțiunii (f. d. 242, vol. I). După redactarea deciziei motivate din 11 iunie 2019, dispozitivul acesteia cuprindea o altă concluzie pe cazul respectiv. În acest sens, Curtea de Apel Chișinău a decis să respingă ambele apeluri menționate și să mențină hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău (f. d. 249, vol. I). În viziunea instanței de apel, la emiterea deciziei integrale a fost comisă o omisiune mecanică, care a fost corectată prin încheierea din 18 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău și s-a revenit la varianta inițială a actului judecătorec pronunțat în dispozitiv (f.d.3-6.vol. II). Rezumând cele determinate supra, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat o nouă hotărâre de respingere integrală a acțiunii formulate de către SRL „Orhei - Vit”.

La acest capitol, instanța de recurs urmează să verifice dacă partea motivată a hotărârii judecătorești corespunde cu dispozitivul acesteia. În special, recurentul a subliniat că decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău este contradictorie.

Din lecturarea părții motivate a deciziei contestate, Colegiul lărgit observă că instanța de apel a acceptat concluziile primei instanțe precum că suma datoriei cerută de SRL „Orhei - Vit” de 24 022, 07 de lei a fost compensată automat prin factura pentru consumul de energie electrică nr. RH4587390 pentru perioada 27 octombrie 2011 – 24 noiembrie 2011. Pe această cale, a menționat că pretenția cu privire la încasarea datoriei este neîntemeiată și a fost respinsă corect de către Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău. Totodată, instanța de apel a stabilit că ÎCS „Red Union Fenosa” SA a fost pus în întârziere doar pentru suma de 24 022,07 de lei, iar termenul a început a curge de la 22 septembrie 2015 până la 16 noiembrie 2015, ceea ce a condus la încasarea justă a dobânzii de întârziere în mărime de 1 031, 64 de lei (f.d.246, vol. I). În concluzia actului judecătoresc, instanța de apel a decis respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe (f.d. 249 vol. I).

Dimpotrivă cu cele constatate, instanța de recurs notează că instanța de apel insistă pe faptul că a admis apelul declarat de către ÎCS „Red Union Fenosa” SA și a casat hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău. Colegiul lărgit este surprins de această concluzie și nu vede cum încheierea de corectare a erorilor din 18 iulie 2019 a modificat esența părții motivate a deciziei instanței de apel și concluziile la care a ajuns în conținutul ei. Un asemenea exercițiu efectuat de către Curtea de Apel Chișinău intensifică incertitudinea juridică pentru SRL „Orhei - Vit”. În primul rând, potrivit părții motivate, societatea recurentă se poate bucura de o hotărâre în favoarea sa. Apoi, conform dispozitivului deciziei motivate, acțiunea recurentei este respinsă integral ca fiind neîntemeiată. În cadrul aceleiași proceduri judiciare, această motivare contradictorie a condus la soluții juridice diferite pentru societatea recurentă. Astfel, opinia instanței de apel de a corecta dispozitivul hotărârii judecătorești pare a fi o afirmație abstractă în afară oricărei rațiuni judiciare rezonabile.

Pe baza celor evocate, Colegiul lărgit constată că nu există nicio legătură între faptele stabilite, dispozițiile legale aplicabile și concluziile instanței de apel cu privire la admiterea parțială a acțiunii formulate de către SRL „Orhei - Vit”. Prin urmare, se consideră că decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost însoțită de arbitrar (a se vedea Snegur vs Moldova, 3 decembrie 2019, parag. 35).

În ansamblu, ținând cont de natura litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că a examinat principalele întrebări juridice puse în prezenta cerere și că nu este necesar să se pronunțe separat în privința motivelor cu privire la fondul cauzei civile. De fapt, acestea poartă un caracter secundar și nu au forță juridică de a influența decisiv considerentele de mai sus (a se vedea, printre alte autorități, Kamil Uzun vs Turcia, 10 mai 2007, parag. 64 din 10 mai 2007; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs România (Marea Cameră), 17 iulie 2014, parag. 156).

Drept consecință, instanța de recurs subscrie criticilor societății recurente potrivit căror decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău este una contradictorie, de vreme ce dispozitivul ei cuprinde o altă concluzie decât aceea pe care o impune partea motivată a hotărârii. Efectul acestor încălcări de legalitate, și anume, devierile procedurale afectează echitatea procedurii în ansamblu și calitatea hotărârii

judecătorești pronunțate în apel în acord art. 239 și art. 390, alin. (1), lit. e) și f) din Codul de procedură civilă. Or, la deliberarea deciziei, Curtea de Apel Chișinău nu a apreciat corect concluzia în urma examinării apelurilor deduse judecății.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a confirma incidența temeiului indicat la articolul 432, alin. (4) din Codul de procedură civilă și a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale.

Cu titlu de remarcă, judecarea recursului, exercitat conform rigorilor impuse de articolul 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai pentru problemele de drept material și procedural. Curtea Supremă de Justiție verifică doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În acest caz, luând în considerare că instanța de apel a săvârșit o încălcare gravă procedurală, instanța de recurs opinează că singura soluție legală și rezonabilă este casarea deciziei contestate și trimiterea spre rejudecare. Din motivul unei opinii contradictorii promovate de Curtea de Apel Chișinău, instanța de recurs nu are pârghii de a verifica care soluție a fost aleasă până la urmă de către completul de judecată. Chiar dacă legislatorul a prevăzut posibilitatea de a trimite cauza la rejudecare doar o singură dată, totuși această ipoteză a fost concepută ca o dispoziție edictată în favoarea părților, urmărindu-se soluționarea într-un termen rezonabil al cauzelor. Așadar, aplicarea acestei reguli ar fi în defavoarea recurentei, producându-i acestei daune mult mai mari decât trimiterea spre rejudecare. De fapt, SRL „Orhei - Vit” a solicitat admiterea integrală a acțiunii, ceea ce nu a fost admis de către nicio instanță de judecată inferioară. Așadar, Colegiul lărgit notează că greșelile procedurale nu pot fi corectate în ordine de recurs, din cauza specificului acestora. De altfel, SRL „Orhei - Vit” trebuie să aibă posibilitatea reală să-și prezinte apărarea și să fie audiat de o instanță de apel, care va fi competentă de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea A. Menarini Diagnostics S.R.L. vs Italia, 27 septembrie 2011, parag. 59; Akaki Tchaghiashvili, 2 septembrie 2014, parag. 34, Samardžić, ibidem, parag. 31, Gohe și alții vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 41 - 43).

Datorită acestei constatări, greșelile comise care au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului impune casarea deciziei din data de 11 iunie 2019 și încheierii din data de 18 iulie 2019 ale Curții de Apel Chișinău și trimiterea cauzei la rejudecare în acord cu articolul 445, alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă.

Astfel, ținând cont de rolul specific al instanței de recurs și de preeminența dreptului, este imperios, ca la reexaminarea cauzei în ordine de apel, să fie remediate neajunsurile procedurii inițiale (a se vedea cauzele Baka vs Ungaria (Marea Cameră), 23 iunie 2016, parag. 117; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, parag. 123 – 125). Pe această cale, cauza civilă urmează a fi judecată în întregime în cadrul unor proceduri noi, în cadrul căreia instanța de apel va avea sarcina de a stabili o legătură clară între faptele speței, dispozițiile legale aplicabile și concluziile la care a ajuns. În funcție de rezultatul aprecierii juridice, instanța de apel va trebuie să constate temeinicia sau lipsa unui temei legal a cererilor de apel formulate de către SRL „Orhei - Vit” și ÎCS „Red Union Fenosa” SA (a se vedea, spre exemplu, importanța rejudecării cauzei de către instanțele ierarhic inferioare în baza considerentelor unei instanțe de recurs, Victor Harovschi vs Moldova, 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs Bulgaria, 6 septembrie 2018, parag. 52 – 53).

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Orhei - Vit”, reprezentat de avocatul Aurel Lefter.

Se casează decizia din 11 iunie 2019 și încheierea din data de 18 iulie 2019 ale Curții de Apel Chișinău, adoptate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Orhei-Vit” împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Red Union Fenosa” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea sumei și a dobânzii de întârziere, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Vladimir Timofti

judecătorii

Tamara Chișca- Doneva

Iurie Diaconu

Victor Burduh

Maria Ghervas